

STORTINGET

Representantforslag 9 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:9 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om rettslige konsekvenser for velferdsprofitører ved lov-, regel- eller kontraktsbrudd

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Kjernen i barnehageforliket var full barnehagedekning, men forliket ga også de private barnehagene større driftstilskudd og etter hvert fullfinansiering av driften. Seinere har det vist seg at dette ble en storstilt åpning for profittuttak fra barnehagene. Utbyggingen av barnehagesektoren med mål om barnehageplass til alle som ønsker det, er finansiert av det offentlige.

«Det er dermed store verdier bygd opp med offentlige tilskudd og foreldrebetaling som potensielt kan realiseres og tas ut av barnehagene ved salg»,

står det i regjeringens forslag til endringer i barnehageloven som har vært på offentlig høring.

Kommunene solgte barnehagetomter til omtrent 65 pst. av markedspris til private eiere. I noen tilfeller har de kommersielle aktørene fått tomter gratis av kommunene. Noen kommuner hadde tatt regler om forkjøpsrett inn i kontrakten om overføring av barnehagetomtene da de ga bort barnehager gratis eller billig. Kommunal forkjøpsrett i kontraktene var en fremgangsmåte for å gjøre spekulasjon og videresalg mindre lukrativt. Forkjøpsretten skulle også sikre bedre demokratisk kontroll over fast eiendom som selges med velferdstilbud som formål for bruken.

I 2019 solgte eiere av det kommersielle selskapet Norlandia barnehager til en verdi av over seks milliarder kroner. En gjennomgang Klassekampen har gjort, viser at i minst 17 av barehageeiendommene hadde kommunen forkjøpsrett som en del av avtalen da de solgte tomtene billig til det kommersielle selskapet. Men til tross for kontraktsfestet forkjøpsrett ble kommunen aldri varslet om salgene. Forslagsstiller ser alvorlig på at fellesskapets midler som er overført til underpris med det formål å tjene samfunnet, blir gjort om til spekulasjonsobjekter. Forslagsstiller ber derfor om at eiere av kommersielle barnehager eller andre som omgår kommunens forkjøpsrett, møter rettslige konsekvenser.

Forslagsstiller viser til at kommersielle aktører innen velferdstjenestene ofte ikke møter andre konsekvenser enn å betale tilbake de pengene de urettmessig har tatt fra velferdstjenestene, eller at de mister kontrakten. Forslagsstiller minner om skandalen ved Norlandias institusjon i Moss, der en person fikk fluelarver i såret sitt. Det er først etter at saken ble avdekket i media, Norlandia valgte å melde fra om forholdene til kommunen og tilsynsmyndighetene, hele ti måneder etter at de alvorlige avvikene fant sted. Det kommersielle selskapet oppfylte ikke kommunens krav til kompetanse ved bemanningen. Et annet eksempel er da det ble avdekket at Akademiet, det største kommersielle skolekonsernet i Norge, tok penger som var bevilget til utdanning av elever, til privat berikelse. Lovbruddene som ble avdekket, resulterte i krav om tilbakebetaling, men de mistet ikke statsstøtten.

Forslagsstiller viser til at Rødt jobber for at selskaper med kommersielt formål for sin drift ikke skal drive velferdstjenester. Men så lenge det finnes kommersielle aktører i velferden, må brudd på lover, regler og kontrakter

møtes med tydeligere sanksjoner. Brudd på EUs nye personvernsforordning, gjerne kalt GDPR, kan gi bøter på opptil fire prosent av selskapers omsetning, alternativt opptil 20 mill. euro. Forslagsstiller mener det bør vurderes illeggelse av slike bøter når det blir avdekket brudd som kommersielle aktører står bak.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag som sikrer det offentlige lovpålagt forkjøpsrett til eien-

dommer regulert til drift av offentlig finansierte velferdstjenester.

2. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til mulige konsekvenser som kan følge av brudd på lov- og kontraktsforhold med det offentlige. I den forbindelse bes regjeringen vurdere adgang til illeggelse av bøter tilsvarende en andel av virksomhetens omsetning og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.
3. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til mulige rettslige konsekvenser for eiere av kommersielle barnehager eller andre som medvirker til å omgå kommunal, fylkeskommunal, statlig eller annen forkjøpsrett.

5. oktober 2020

Bjørnar Moxnes